

Odluka:

Brlečić protiv Hrvatske

Zbirni podatci

Broj odluke: 42009/10

Datum odluke: 16.01.2014

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Predmet: Brlečić (Presuda od 16.01.2014., Zahtjev br. 42009/10)

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
PRVI ODJEL

PREDMET BRLEČIĆ PROTIV HRVATSKE
(Zahtjev br. 42009/10)

PRESUDA

STRASBOURG
16. siječnja 2014.

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima navedenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Brlečić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Isabelle Berro-Lefèvre, predsjednica,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Erik Møse,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, suci,
i Søren Nielsen, tajnik Odjela

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 17. prosinca 2013.

donosi sljedeću presudu koja je usvojena ovog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 42009/10) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka gđa Ana Brlečić (podnositeljica zahtjeva) podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija) dana 23. lipnja 2010.

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupao je g. J. Doneski, odvjetnik iz Garešnice. Hrvatsku Vladu (Vlada) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da se domaći sudovi nisu pridržavali načela *res judicata* te da su stoga povrijedili njezino pravo na pošteno suđenje na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije

4. Dana 5. rujna 2011. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

5. Podnositeljica zahtjeva je rođena 1954. i živi u Velikom Grdevcu.

6. Suprug podnositeljice zahtjeva E.B. radio je između 1979. godine i 15. siječnja 1999. godine za trgovačko društvo V.S., također u Velikom Grdevcu.

7. Dana 15. ožujka 1999. on je pred Općinskim sudom u Daruvaru pokrenuo parnični postupak protiv društva V.S. potražujući isplatu neisplaćenih plaća i ostalih naknada koje mu je društvo navodno dugovalo za razdoblje od svibnja 1998. do siječnja 1999.

8. Umro je 14. lipnja 2000. Podnositeljica zahtjeva i njihovo dvoje djece proglašeni su njegovim nasljednicima.

9. Dana 21. svibnja 2002. Općinski sud u Daruvaru utvrdio je na temelju izvješća računovodstvenog vještaka, čija je izrada naložena tijekom postupka, da suprug podnositeljice zahtjeva nije primao punu plaću od svibnja 1998. do siječnja 1999. Stoga je društvu V.S. naložio da obitelji supruge podnositeljice zahtjeva isplati iznos od 24.540,81 hrvatskih kuna (kn) na račun njegovih neisplaćenih plaća, uz zakonsku zateznu kamatu dospjelu od tog datuma.

10. Dana 12. rujna 2002. Županijski sud u Bjelovaru, djelujući u svojstvu prizivnog suda, odbio je žalbu društva V.S. i potvrdio presudu Općinskog suda u Daruvaru čime je ona postala

pravomoćna. U pogledu tvrdnji društva V.S. da je prvostupajski sud pogriješio u svojem pravorijeku o iznosu neisplaćenih plaća i ostalih naknada koje duguje suprugu podnositeljice zahtjeva te da u obzir nije uzeo činjenicu da je određen iznos plaćen vjerovnicima supruga podnositeljice zahtjeva neposredno iz njegove plaće, Županijski sud u Bjelovaru primijetio je:

„U osporenoj presudi... prvostupajski sud utvrdio je da tuženik nije imao mjerodavne kriterije za smanjenje plaća i da je takvo smanjenje bilo proizvoljno i nezakonito te je stoga ispravno utvrdio da treba dodijeliti plaću u iznosu prije nezakonita smanjenja.

...

Tuženik je u svojoj žalbi također podastrijao neosnovane tvrdnje da mu je prvostupajski sud naložio da plati 50,00 kuna mjesečnih naknada koje su uplaćene Hrvatskoj veterinarskoj komori. [Međutim,] računovodstveni vještak uzeo je u obzir taj dio plaće i tuženik nije bio obavezan platiti taj iznos.”

11. Dana 4. i 15. listopada društvo je platilo presuđeni dug.

12. Otprilike tri godine kasnije, 8. rujna 2005. društvo je pred Općinskim sudom u Grubišnom Polju pokrenulo parnični postupak za stjecanje bez osnove protiv podnositeljice zahtjeva kao nasljednice pokojnog supruga, tražeći isplatu 23.093,17 kn.

13. Društvo je tvrdilo da traženi iznos predstavlja dio plaće supruga podnositeljice zahtjeva za razdoblje od svibnja 1998. do siječnja 1999., uz zakonsku zateznu kamatu, a koji je isplaćen dvaput. Tužitelj je objasnio da je u tom razdoblju suprugu podnositeljice zahtjeva isplaćivao umanjeni iznos plaće jer je prije isplate neto plaće oduzeo određene iznose i platio ih neposredno njegovim vjerovnicima s ciljem zadovoljenja njihovih zahtjeva prema njemu. Međutim, ova činjenica nije uzeta u obzir u prethodnom parničnom postupku koji je pokrenuo suprug podnositeljice zahtjeva iako je navedena u izvješću računovodstvenog vještaka koje je naloženo tijekom postupka. S obzirom na to da je presudom Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. društvu naloženo da isplati dio plaće supruga podnositeljice zahtjeva koji je već isplatio njegovim vjerovnicima, u stvari je isti iznos isplatio dva puta.

14. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je tijekom postupka da je iznos koji je potraživalo društvo V.S. isplaćen u skladu s pravomoćnom presudom Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. koja nikada nije ukinuta. Također je isticala da se društvo u svojoj žalbi protiv te presude već pozivalo na iste tvrdnje, no da ih je prizivni sud odbio te da stoga predstavljaju *res judicata*.

15. Dana 22. prosinca 2005. Općinski sud u Grubišnom Polju odbio je tužbu društva V.S. Utvrdio je da je potraživani iznos činio dio iznosa koji je društvo isplatilo u skladu s pravomoćnom i izvršnom presudom Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. koja nikada nije ukinuta. Postojale su stoga dvije različite pravne osnove za isplatu traženog iznosa, odnosno potraživanja

duga vjerovnika supruga podnositeljice zahtjeva tijekom njegova zaposlenja te pravomoćna i izvršna presuda Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002.

16. Dana 20. lipnja 2006., nakon što je društvo V.S. uložilo žalbu, Županijski sud u Bjelovaru ukinuo je prvostupajsku presudu i naložio da se predmet ponovno razmotri jer je Općinski sud u Grubišnom Polju pogrešno tumačio mjerodavno domaće pravo o stjecanju bez osnove.

17. Postupak je nastavljen i 15. veljače 2008. Općinski sud u Grubišnom Polju presudio je u korist društva V.S. i podnositeljici zahtjeva naložio da društvu isplati 22.143,17 kn zajedno sa zakonskom zateznom kamatom dospelom od tog datuma kao i troškove i izdatke postupka u iznosu od 19.301,86 kn. Sud je presudio da je izvješće računovodstvenog vještaka, naloženo tijekom postupka, pokazalo da je Općinski sud u Daruvaru pogrešno izračunao udio plaće supruga podnositeljice zahtjeva koji je društvo V.S. bilo obvezno platiti. Posljedično, društvo V.S. dvaput je platilo isti dug: prvi put vjerovnicima supruga podnositeljice zahtjeva tijekom njegova zaposlenja i drugi put sukladno pravomoćnoj presudi Općinskog suda u Daruvaru.

18. Dana 27. ožujka 2008. podnositeljica zahtjeva uložila je Općinskom sudu u Bjelovaru žalbu, ponavljajući da je plaćanje iznosa u pitanju izvršeno u skladu s presudom Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. koja nikada nije ukinuta te da nije bilo pravne osnove prema kojoj joj je naloženo da vrati taj iznos.

19. Dana 11. rujna 2008. Županijski sud u Bjelovaru odbio je podnositeljčinu žalbu i potvrdio prvostupajsku presudu. Taj sud prihvatio je zaključak Općinskog suda u Grubišnom Polju da su sudovi u parničnom postupku koji je pokrenuo suprug podnositeljice zahtjeva propustili uzeti u obzir činjenicu da mu u razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 1999. godine plaća nije bila isplaćena u cijelosti, jer je dio plaće bio isplaćen neposredno njegovim vjerovnicima radi zadovoljenja njihovih zahtjeva u odnosu na njega. Mjerodavni dio drugostupajске presude glasi kako slijedi:

„... "S obzirom na navedenu pogrešku, na koju je tužitelj neuspješno ukazivao u tom postupku, tužitelju je naloženo ... platiti E.B.-u [tj. suprugu podnositeljice zahtjeva] već isplaćeni dio [njegove] plaće.

... prvostupajski sud stoga je ispravno utvrdio da se u ovom predmetu radi o dvostrukoj isplati istog duga, to jest dvostrukoj isplati dijela plaće E.B.-a ..., dobrovoljno prvi put i temeljem pravomoćne presude drugi puta. Prvostupajski sud stoga je ispravno primijenio članak 212. Zakona o obveznim odnosima u ovom predmetu.

Navodi iz žalbe da se u ovom predmetu radi o već presuđenoj stvari [res judicata] ... i da je tužiteljev zahtjev vremenski ograničen, su neosnovani

Da bi se neka stvar mogla smatrati već presuđenom [res judicata]

mora postojati subjektivna i objektivna istovjetnost spora. [Međutim] ... između ovog predmeta i onog o kojem je odlučivao Općinski sud u Daruvaru ... nema objektivne istovjetnosti. Ti predmeti se ne odnose niti na iste zahtjeve niti su ti zahtjevi osnovani na istim činjenicama; [u prvom predmetu] radilo se o zahtjevu za isplatu razlike u plaći koji je bio osnovan na navodima o nezakonitom umanjenju plaće od strane poslodavca, dok je u konkretnom predmetu zahtjev zasnovan na činjenici dvostruke isplate istog duga.”

20. Dana 30. listopada 2008. podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske pozivajući se na povrede njezinih ustavnih prava na jednakost pred zakonom, jednakost pred sudovima i pošteno suđenje, i ponavljajući svoje prethodne tvrdnje.

21. Dana 1. travnja 2010. godine Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva nedopuštenom kao očigledno neosnovanom. Ustavni sud Republike Hrvatske primijetio je:

„U parničnom postupku u pitanju prizivateljice (u ovom postupku tuženiku) naloženo je da tužitelju, društvu V.S., plati iznos od 22.143,17 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom. Ostatak zahtjeva je odbijen.

[Niži] sudovi presudili su da je tužitelj dva puta platio isti dug (dio plaće u razdoblju od svibnja 1998. do siječnja 1999.) prizivateljčinu pretku (E. B. koji je bio zaposlen kod tužitelja) te da stoga prema članku 212. Zakona o obveznim odnosima ima pravo potraživati povrat tog iznosa prema pravilima stjecanja bez osnove.

Prizivateljica je u svojoj ustavnoj tužbi osporila primjenu mjerodavnog prava na [nižim] sudovima, ponavljajući tvrdnje koje je iznijela tijekom parničnog postupka i koje su nadležni sudovi primjereno razmotrili.

U svojoj ustavnoj tužbi prizivateljica nije uspjela pokazati da su nadležni sudovi djelovali suprotno ustavnim odredbama o ljudskim pravima i temeljnim slobodama ili da su proizvoljno tumačili mjerodavne ustavne odredbe. Ustavni sud Republike Hrvatske stoga utvrđuje da ovaj predmet ne postavlja pitanje ustavnih prava podnositeljice zahtjeva. Stoga u ovom predmetu nema pitanja ustavnog zakonodavstva o kojemu Ustavni sud Republike Hrvatske treba odlučivati ... “

22. Odluka Ustavnog suda dostavljena je zastupniku podnositeljice 11. svibnja 2010. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Mjerodavno domaće pravo

1. Ustav Republike Hrvatske

23. Mjerodavna odredba Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010) glasi kako slijedi:

Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

2. Zakon o parničnom postupku

24. Mjerodavna odredba Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/1991, 91/1992, 58/1993, 112/1999, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 84/2008, 123/2008) navodi kako slijedi:

Članak 333.

„Presuda koja se više ne može pobijati žalbom postaje pravomoćna ako je njome odlučeno o zahtjevu tužbe ili protutužbe.

Prvostupanjski sud tijekom cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi je li stvar pravomoćno presuđena; i ako utvrdi da je parnica među istim strankama pokrenuta o zahtjevu o kojemu je već pravomoćno odlučeno, odbacit će tužbu.”

3. Zakon o obveznim odnosima

25. Mjerodavne odredbe Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 53/1991, 73/1991, 111/1993, 3/1994, 7/1996, 91/1996, 112/1999 i 88/2001) glase kako slijedi:

STJECANJE BEZ OSNOVE

Opće pravilo

Članak 210.

„(1) Kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u pravnom poslu ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti tu imovinu. Ako vraćanje imovine nije moguće dužan je nadoknaditi vrijednost ostvarene koristi. Obveza vraćanja imovine odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.”

Dvostruka isplata duga

Članak 212.

„Tko je isti dug platio dva puta, pa makar jednom i po osnovi ovršne isprave, ima pravo tražiti povrat po općim pravilima o stjecanju bez osnove.”

4. Zakon o sudovima

26. Mjerodavna odredba Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008, 153/2009) glasi kako slijedi:

Članak 106.

„(1) Republika Hrvatska odgovara za štetu koju u obnašanju sudačke dužnosti nanese sudac stranci svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.”

B. Mjerodavna praksa

27. U presudi br. Rev-220/1992 od 22. travnja 1992. Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdio je praksu po kojoj je nasljednik i baštinik pokojne stranke u postupku obvezan pravomoćnom presudom u tom postupku. Mjerodavan dio presude glasi:

„Pravomoćnost presude kojom je odbijena parnična tužba [tužiteljčine] majke protiv prvotuzenika [zbog prisilnog iseljavanja iz stana] također obvezuje tužiteljicu kao njezinu jedinu nasljednicu jer je nasljedstvo (dar iz 1982.) stiglo nakon presude pa tužiteljica u ovom predmetu stoga ne može imati više prava od prvotuzenika nego ih je njezina majka imala u trenutku prijenosa vlasništva na tužiteljicu.”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. KONVENCIJE

28. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da se domaći sudovi nisu pridržavali načela *res judicata* te da su stoga povrijedili njezino pravo na pošteno suđenje navedeno u članku 6. stavku 1. Konvencije čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi... svatko ima pravo da... sud... pravično ispita njegov slučaj.”

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

29. Vlada je ustvrdila da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila sva dostupna i učinkovita domaća pravna sredstva jer protiv države nije pokrenula parnični postupak za naknadu štete sukladno Zakonu o sudovima.

30. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je primjereno iscrpila domaća pravna sredstva.

2. Ocjena Suda

31. Sud ponavlja da se prema članku 35. stavku 1. Konvencije zahtjev može razmotriti tek nakon što se iscrpe sva domaća pravna sredstva. Svrha je članka 35. državama ugovornicama dodijeliti mogućnost sprečavanja ili ispravljanja navodnih povreda protiv sebe prije nego što te tvrdnje budu podnesene Sudu (vidjeti, primjerice, Mifsud protiv Francuske (odl.) [VV], br. 57220/00, stavak 15., ESLJP, 2002-VIII). Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava zahtijeva da podnositelj zahtjeva uobičajeno upotrebljava pravna sredstva koja su učinkovita, dostatna i dostupna u odnosu na njegova sredstva prigovora prema Konvenciji. Da bi bilo učinkovito, pravno sredstvo mora biti sposobno izravno riješiti osporen slučaj (vidjeti Balogh protiv Mađarske, br. 47940/99, stavak 30., 20. srpnja 2004.).

32. Sud primjećuje da se ovaj predmet tiče prigovora podnositeljice zahtjeva da domaći sudovi nisu razmotrili načelo pravne sigurnosti (*res judicata*) zanemarujući pravomoćnu sudsku presudu koja se navodno odnosi na isto pitanje, već dosuđenu između društva V.S. i njezina pokojna supruga. Tijekom postupka pred domaćim sudovima podnositeljica zahtjeva neuspješno je navodila ovaj prigovor osporavajući odluke domaćih tijela koristeći se svim dostupnim domaćim pravnim sredstvima, uključujući ustavnu tužbu pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.

33. Primjećujući da se pravilo o iscrpljenju domaćih pravnih sredstava odnosi samo na sredstva koja se odnose na navodne povrede (vidjeti predmet De Jong, Baljet i Van den Brink protiv Nizozemske, 22. svibnja 1984., stavak 39., serija A, br. 77), Sud stoga smatra da je podnositeljica zahtjeva, koristeći se svim dostupnim domaćim pravnim sredstvima koja se odnose na njezine prigovore u tijeku mjerodavnog postupka pred domaćim sudovima, iscrpila domaća pravna sredstva kako to zahtijeva članak 35. stavak 1. Konvencije (vidjeti predmet Golubović v. Croatia, br. 43947/10, stavak 41., 27. studenoga 2012.).

34. U kontekstu prethodno navedenoga, Sud smatra da Vladin prigovor mora biti odbačen. Nadalje primjećuje da prigovor podnositeljice zahtjeva nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije te da nije nedopušten ni po kojem drugom temelju. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

35. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da domaći sudovi nisu razmotrili načelo pravne sigurnosti (*res judicata*) nalažući joj da poslodavcu pokojnog supruga, društvu V.S., isplati isti iznos novca koji je pravomoćnom presudom Općinskog suda u Daruvaru prethodno dodijeljen njezinu suprugu. Istaknula je da presuda Općinskog suda u Grubišnom Polju, kojom joj se nalaže da društvu V.S. isplati taj iznos novca, utemeljena na istim

činjenicama koje su ispitali Općinski sud u Daruvaru i Županijski sud u Bjelovaru u prvom skupu postupka te koju je društvo V.S. neuspješno navodilo prilikom osporavanja zahtjeva njezina supruga u tom postupku. To je stvorilo situaciju u kojoj su domaći sudovi donijeli dvije presude, obje pravomoćne i ovršne i nikad ukinute, u kojima su na temelju istih činjenica došli do različitih zaključaka.

36. Vlada je ustvrdila da su domaći sudovi utvrdili da je društvo, zbog presude Općinskog suda u Daruvaru, dva puta platilo isti udio plaće supruga podnositeljice zahtjeva, što je značilo da isplata na temelju te presude nije imala valjanu pravnu osnovu. Kad je riječ o mjerodavnom domaćem pravu o stjecanju bez osnove i dobro utvrđenoj sudskoj praksi domaćih sudova, to je značilo da bi podnositeljica zahtjeva društvu trebala vratiti iznos u pitanju. U pogledu podnositeljice tvrdnje da je time povrijeđeno načelo res judicata, Vlada je istaknula da je Županijski sud u Bjelovaru tijekom postupka pred domaćim sudovima utvrdio da između dva skupa postupaka nije bilo objektivne sličnosti jer su tužbeni zahtjevi stranaka imali različite pravne osnove. S tim u vezi, Vlada je istaknula da presuda Općinskog suda u Daruvaru nije bila ukinuta ili poništena presudom Općinskog suda u Grubišnom Polju. Time je pokazano da nije bilo povrede načela pravne sigurnosti i res judicata jer je presuda potonjeg suda imala različite činjenične i pravne osnove. Konačno, Vlada je istaknula da su domaći sudovi, uključujući Ustavni sud, propisno razmotrili sve prigovore podnositeljice zahtjeva te da nisu utvrdili povredu bilo kojeg prava podnositeljice zahtjeva.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

37. Sud ponavlja da pravo na pošteno suđenje prema članku 6. stavku 1. Konvencije, tumačeno u svjetlu načela vladavine prava i pravne sigurnosti, obuhvaća zahtjev da se presuda u slučajevima kada su sudovi zaključili pitanje s pravomoćnim učinkom ne bi trebala dovoditi u pitanje (vidjeti predmete *Brumărescu protiv Rumunjske* [VV], br. 28342/95, stavak 61., *SLJP 1999-VII* i *Kehaya i ostali protiv Bugarske*, br. 47797/99 i 68698/01, stavak 61., 12. siječnja 2006.).

38. Načelo res judicata zahtijeva da nijedna stranka nema pravo tražiti reviziju pravomoćne i obvezujuće presude samo u svrhe odobravanja ponovnog suđenja i donošenja nove odluke u predmetu. Svaka se revizija ne bi trebala tretirati kao prikrivena žalba, a sama mogućnost postojanja dvaju viđenja o predmetu nije osnova za ponovno razmatranje (vidjeti predmet *Esertas protiv Litve*, br. 50208/06, stavak 21., 31. svibnja 2012.).

39. Razlog tome leži u činjenici da je načelo prema kojem je pravomoćna presuda res judicata i rješava spor između stranaka s pravomoćnim učinkom temeljni element prava na pošteno suđenje koje jamči članak 6. Konvencije u građanskim pitanjima (vidjeti predmet *Kehaya i ostali*, prethodno navedeno, stavak 63.).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

40. Sud primjećuje da je prema pravomoćnoj presudi Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. društvu V.S. bilo naloženo platiti određeni novčani iznos zbog neisplaćenih plaća suprugu podnositeljice zahtjeva za razdoblje od svibnja 1998. do siječnja 1999. Ta je presuda postala pravomoćna 12. rujna 2002. kad je Županijski sud u Bjelovaru odbio žalbu društva V.S. Izvršena je 4. i 15. listopada 2002. kad je društvo platilo presuđeni dug (vidi prethodne stavke 9. - 11.9.). U međuvremenu je suprug podnositeljice zahtjeva preminuo i ona je proglašena njegovom nasljednicom.

41. Međutim, 15. veljače 2008. Općinski sud u Grubišnom Polju utvrdio je u postupku koji je društvo V.S. pokrenulo protiv podnositeljice zahtjeva u pogledu plaćanja udjela plaće supruga podnositeljice zahtjeva u istom razdoblju da je izvješće računovodstvenog vještaka, naručeno tijekom prethodnog postupka, pokazalo da je Općinski sud u Daruvaru pogrešno izračunao udjele plaće koje je društvo V.S. bilo obvezno platiti jer je ono zapravo određene udjele plaće već platilo neposredno vjerovnicima podnositeljice zahtjeva. Prema Općinskom sudu u Grubišnom Polju, društvo V.S. je stoga dvaput izvršilo isti isplatu jer ga je Općinski sud u Daruvaru presudom obvezao platiti iste udjele plaće.

42. Općinski sud u Grubišnom Polju, primjenjujući mjerodavno domaće pravo o stjecanju bez osnove, stoga je podnositeljici zahtjeva naložio da društvu V.S. isplati iznos novca koji predstavlja udjele plaće koji su već plaćeni vjerovnicima njezina pokojna supruga (vidjeti prethodni stavak 17.). To je potvrdio Županijski sud u Bjelovaru koji je odbio prigovor podnositeljice zahtjeva o res judicata na temelju toga što nije postojala objektivna istovjetnost između predmeta razmatranih pred općinskim sudovima u Grubišnom Polju i Daruvaru (vidjeti prethodni stavak 19.).

43. Sud je već primijetio da u svim pravnim sustavima učinci res judicata presuda imaju ograničenja ad personam i u pogledu materijalnog opsega (vidjeti predmete *Kehaya i ostali*, stavak 66. i *Esertas*, prethodno navedeno, stavak 22.).

44. Prema sudskoj praksi domaćih sudova, načelo res judicata u Hrvatskoj se proteže i na stranke u postupku i na njihove nasljednike (vidjeti prethodni stavak 27.). Stoga na nacionalnoj razini nije bilo sporno da se načelo res judicata u pogledu presude Županijskog suda u Daruvaru proteže na podnositeljicu zahtjeva kao nasljednicu pokojnog supruga niti je Vlada to osporila pred Sudom (vidjeti prethodne stavke 19. i 36.).

45. Umjesto toga, Vlada je, potvrđujući nalaze Županijskog suda u Bjelovaru, tvrdila da se predmet pred općinskim sudovima u Daruvaru i Grubišnom Polju objektivno razlikovao jer se postupak pred prvim sudom odnosio na zahtjev za isplatom razlike u plaći i bio je utemeljen na tvrdnjama da je poslodavac nezakonito umanjio plaću, dok se zahtjev u postupku pred potonjim sudom temeljio na navodima o dvostrukoj isplati istoga duga (vidjeti

prethodni stavak 19.).

46. S tim u vezi, Sud na početku želi ponoviti da je njegova dužnost, u skladu s člankom 19. Konvencije, osigurati pridržavanje obveza koje su preuzele ugovorne strane Konvencije (vidjeti, među mnogim drugim tijelima, predmet Čamovski protiv Hrvatske, br. 38280/10, stavak 37., 23. listopada 2012.) te da Sud nije dužan razmotriti je li društvo V.S. stvarno dva puta platilo isti dug kao ni raspon primjene i tumačenja mjerodavnog domaćeg prava o stjecanju bez osnove.

47. Sud se stoga ograničava na primjedbu da se dva sklopa postupaka, čak i ako se prihvaća da nisu istovjetni, prema mjerodavnom domaćem pravu, ipak odnose na iste stranke te na iste pravne odnose i iste okolnosti, odnosno na plaćanje udjela plaće supruga podnositeljice zahtjeva za razdoblje od svibnja 1998. do siječnja 1999., što je bilo ključno za odlučivanje o sporu te su stoga ova dva sklopa postupka imala isti materijalni opseg (vidjeti predmete Kehaya i ostali, prethodno navedeno, stavak 67., Esertas, prethodno navedeno, stavak 23. i usporediti s predmetom Siegle protiv Rumunjske, br. 23456/04, stavak 36. in fine, 16. travnja 2013.).

48. Iako nije ukinuta, pravomoćna presuda Općinskog suda u Daruvaru bila je, međutim, lišena bilo kakva pravna učinka presudom Općinskog suda u Grubišnom Polju u kojoj je o pitanju isplate plaća pokojnom suprugu podnositeljice zahtjeva odlučeno drugačije od načina na koji je o tom pitanju odlučio Općinski sud u Daruvaru. To je dovelo do toga da je podnositeljica zahtjeva dužna društvu V.S. vratiti dio novca na temelju revidiranja činjenica koje su ponajprije iznesene i odbijene u prvom sklopu postupka (vidjeti prethodne stavke 10. i 19.).

49. Stoga Sud utvrđuje da je drugi sklop postupaka pred Općinskim sudom u Grubišnom Polju društvu V.S. pružio „drugu priliku” za razmatranje spora koji je već zaključen pravomoćnom presudom (vidjeti predmet Kehaya i ostali, prethodno navedeno, stavak 69.).

50. Prema mišljenju Suda, to je ugrozilo prava podnositeljice Zahtjeva na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije jer se presuda Općinskog suda u Grubišnom Polju nije obazirala na sudski postupak dovršen pravomoćnom presudom Općinskog suda u Daruvaru od 21. svibnja 2002. (usporediti s predmetom Esertas, prethodno navedeno, stavak 31.) i koja je, što je važnije, bila izvršena (usporediti s predmetom Kehaya i ostali, prethodno navedeno, stavak 70.).

51. Stoga su nacionalni sudovi djelovali u suprotnosti s načelom pravne sigurnosti svojstvene članku 6. stavku 1. Konvencije. Sud je u skladu s time utvrdio da je došlo do povrede te odredbe.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

52. Članak 41. Konvencije navodi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Naknada štete

53. Podnositeljica zahtjeva potraživala je 72.802,96 hrvatskih kuna (kn) na ime naknade materijalne štete pretrpljene zbog novčanog iznosa i sudskih troškova koje je morala platiti prema presudi Općinskog suda Grubišnog Polja od 15. veljače 2008. kao i zbog s tim povezane kamate. Također je potraživala 100.000,00 kuna na ime naknade nematerijalne štete.

54. Vlada je podnositeljičin zahtjev smatrala pretjeranim, neosnovanim i nepotkrijepljenim tvrdeći da nema nikakve uzročne poveznice između povrede na koju se podnositeljica zahtjeva žalila i njezinih financijskih troškova.

55. Kad je riječ o materijalnoj šteti, Sud primjećuje da podnositeljica zahtjeva potražuje naknadu štete u vezi s iznosima temeljenim na presudi Općinskog suda u Grubišnom Polju od 15. veljače 2008. za koju je Sud utvrdio da je povrijedila članak 6. stavak 1. Konvencije (vidjeti prethodni stavak 51.). Stoga Sud, utvrdivši uzročnu poveznicu između iznosa glavnog duga te troškova i izdataka temeljenih na presudi Općinskog suda u Grubišnom Polju od 15. veljače 2008. i utvrđivanja povrede (usporediti s predmetom Esertas, prethodno navedeno, stavak 36.), podnositeljici zahtjeva dodjeljuje 9.669,46 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete, uz sve poreze koji bi joj mogli biti obračunati.

56. Kad je riječ o naknadi nematerijalne štete, Sud, imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta, prihvaća da je podnositeljica zahtjeva pretrpjela nematerijalnu štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. Procjenjujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositeljici zahtjeva dodjeljuje 4.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi joj mogli biti obračunati.

B. Troškovi i izdaci

57. Podnositeljica zahtjeva također je potraživala 20.694,30 kuna (kn) za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima i 17.741,40 kuna (kn) za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

58. Vlada je podnositeljičin zahtjev smatrala pretjeranim i nepotkrijepljenim.

59. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihova količina razumna. Sud u ovom predmetu, uzevši u obzir predmete u njegovu posjedu i prethodne kriterije, smatra razumnim dodijeliti iznos od 3.900,00 eura (EUR) koji pokriva troškove na svim instancijama.

C. Zatezna kamata

60. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrdjuje* da je zahtjev dopušten;

2. Presuđuje da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *Presuđuje*

(a) da tužena država podnositeljici zahtjeva treba isplatiti, u roku od tri mjeseca od dana kada presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, sljedeće iznose, a koje iznose je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečaju važećem na dan namirenja:

(i) 9.669,46 eura (EUR) (devet tisuća šest stotina i šezdeset devet eura i četrdeset i šest centi), na ime naknade materijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti obračunati;

(ii) 4.000,00 eura (EUR) (četiri tisuće eura), na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti obračunati;

(iii) 3.900,00 eura (EUR) (tri tisuće i devet stotina eura), na ime naknade troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi se mogli biti obračunati podnositelju zahtjeva;

(b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositeljice za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 16. siječnja 2014. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika suda

Søren Nielsen
Tajnik

Isabelle Berro-Lefèvre
Predsjednica